N^RO 80.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 7. LIPCA ROKU 1797. W PIĄTEK.

JEGO IMPERATORSKA MOSC rozkazać raczył, ażeby wſzyscy Jchmość Sztabs-Officierowie do Pułkow nie przyłączeni, lecz w Armii liczący ſię; pod boiaźnią wyrzucenia ze ſłużby iawili ſię w St. Peterzburgu na dniu 1. Mieſiąca Sierpnia maiąc u ſiebie paſzporta podpisane przez Inspektora Dywizyi ktorey oni będą —.

Autentyk podpisał Gen. Adiutant *Roſtopczyn.*

Czerwca 4 dnia 1797. Roku.

PAWŁOWSK.

z Petersburga 23 Czerwca.

Generał Infanteryi *Jacobi* na prożbę ſwoią zoſtał uwolnionym od ſłużby, z nayłaſkawſzym dozwoleniem noſzenia munduru. *Brańſkiego* muſzkietyerow Regimentu Pułkownik *Graf Apraxin* podnieſiony do ſtopnia Generał-Maiora; iemu oddane Szefowſtwo połku *Ekaterinoſławſkiego* grenadyerow. Wice Admirałowie: *Mussin-Puszkin* i *Dezin* zoſtali Admirałami. Generał Maior *Graf Morawſki* przyięty w ſłużbę na tymże ſtopniu w Kawaleryi. *Imperator Jmć* wſzyſtkim całey Kawaleryi ſwoiey Ober-Officyerow od Rotmiſtrza do Korneta dać kazał po iednym koniu z remontą bez płaty na lat ſześć; ktoryby zaś chciał zamiaſt konia wziąć pieniądze, odbierze ſummę iaka dawniey na remontę była dawana. *Kawalerhardſkiego* połku Leib-Eſkadronu Szefem będzie Feld-Marſzałek Graf *Mussin Puszkin*, wtorego Generał Lieutenant Margrabia *D' Autichamp*; trzeciego Połkownik *Dawidow*. *Roſtowſki* Dragońſki połk odebrał pochwałę za dobre ćwiczenie; Szefowi onego Generał-Maiorowi *Beningsonowi* oświadczył Monarcha ukontentowanie.

Stanu Konſiliarz *Jozefowicz* zoſtaie Wice-Gubernatorem *Podolſkiey* Gubernii. Ober Prokurorem 4. w Senacie Departamentu Kammer-Junker *Chwoſtow*. Wice-Gubernatorem *Eſtlandſkim* Aktualny Stanu Konsiliarz *Hlinko*. Wice-Gubernatorem *Wiatſkim* Kolleſki Konsiliarz *Hołochwaſtow*. Konsiliarzem Aſſygnacyinego banku Kammer-Junker. Stanu Konſiliarz *Alsufiew* Generał Infanteryi, i Archangelſki woienny Gubernator *Liwen* będzie razem rządził pomienioną Gubernią w działach Cywilnych.

z Wiednia 21 Czerwca.

D. 10. t. m. *Hrabia de Thurn* Gubernator *Styryiſki* ogłoſił w ſwoiey Prowincyi imieniem *Cesarſkim* pismo w ſposobie *manifeſtu*, względem weyścia woyſk *Auſtryackich* do *Iſtryi Weneckiey*. *Cesarz Jmć* oświadcza w nim dwie naybardziey przyczyny zagarnienia kraiu tego pod panowanie ſwoie. Pierwſzą z nich ieſt: *Duch rewolucyiny*, ktory ogarnowſzy ſerca i umyſły wſzyſtkich Rzpltey przedtym *Weneckiey* poddanych, podobnym grozi niebespieczeńſtwem narodom ſąſiedzkim, ktore *Monarcha* ma ſobie za powinność zaſłaniać od klęſk i nieſzczęść przewidzianych, doznanych zaś wſzędy gdziekolwiek pożarom buntowniczym ſzerzyć ſię dozwolono. Druga przyczyna: prawa dawne, ktore *Cesarz Jmć* i Przodkowie iego mieli zawſze do *Iſtryi*, ktora niegdyś do *Węgier* należała. Gdy zaś teraz *Rzplta Wenecka* w tym ieſt ſtanie ſłabości, iż Prowincye panowaniu iey dotąd podległe zrzucaią iarzmo poſłuſzeńſtwa; przeto *Cesarz Jmć* korzyſta z wydarzoney okoliczności dla utrzymania ſprawiedliwych praw ſwoich i Kroleſtwa *Węgierſkiego*.

Naſtąpiło zaraz ogłoſzenie powſzechnego *pardonu* tak dla poddanych *Cesarſkich*, ktorzy unikaiąc ſłużby woyſkowey, przenieśli ſię do tey Prowincyi, iako też dla poddanych *Weneckich*, ktorzy w czaſie oſtatnich rozruchow Oyczyzny własney odbiegli. Słychać ieſzcze o naſtąpić wkrotce maiącym zaięciu przez woyſka *Auſtryackie Dalmacyi Weneckiey*, to ieſt wſzyſtkich wysp i lądu, ktore ſię rozciągaią od *Fiume* i *Zara do Raguzy*. Generał *Alvinzy* tu ieſt ſpodziewany z *Budy*, gdzie przy *Arcy-Xciu Palatynie* zoſtawał; ma on zarządzać wyprawą, do ktorey użyci będą *Croatowie* z kommendy walecznego Połkownika *Casimir*. W *Iſtryi* woyſka naſze z radością od mieſzkańcow przyięte zoſtały.

Stan rzeczy w *Niemczech i nad Renem* prawdziwą ieſt zagadką: urządzenia Dworow rozmaitych, powolność w poruſzeniach i uſtępowaniu armii wielorakich, ſprawia nieiaką wątpliwość, trwogę domyſł, i podeyrzenie. Z zyſkiem to ieſt dla *Francuzow*, kto-

rzy nakładaiąc teraz wſzędy kontribucye, kraiow nawet *Cesarſkich w Szwabii* nie oſzczędzaią: gdy zaś Generałowie *Auſtryaccy* potrzebne Republikantſkim przełożenia czynili, odpowiedziano, iż wybieranie kontribucyi, których nieuchronne potrzeby wynikłe z woyny koſztowney wyciągaią, nie może bydź uważanym za poſtępek nieprzyiazny. W *Friulu Weneckim* ci co rządowi ſwoiemu ſto płacili; *Francuzom* dziś daią 150. Garnizon *Wiedeńſki* z 8 tyś. złożony w krótce ztąd ruſzy; w którą ſtronę? pewnie powiedzieć nie można.

Wiadomość o wyborze Direktora *Barthelemy* Dwór naſz mile przyioł; ten mąż lat 8 będąc Sekretarzem *Ambaſſadorow* w *Wedniu*. bardzo ſię dyſtyngwował i podobał. Miniſter *Angielſki Morton Eden* odebrał od ſwoiego Dworu extraordynaryinego Kuryera, który iadąc na *Drezno* przywiozł *P. Hammond* roſkaz udania ſię do *Paryża* dla traktowania o pokoy; w *Bazilei* zaczeka na pasporta potrzebne. Chce podobno *Anglia* korzyſtać z pośrzednictwa *Cesarſkiego*, ażeby ſię przywróceniem wnętrzney ſpokoyności bez przeſzkody mogla zatrudniać.. Poseł *Turecki*. który iuż przybył do *Budy*, codziennie u nas ieſt ſpodziewany. Od *Margrabi de Gallo* Dwór częſte odbiera wiadomości. General *Meerfeld* znowu do *Włoch* odiechał.

Przygotowania woienne idą nayśpieſzniey. W Kancellaryi i zbroiowniach pracuią iak przed podpisaniem pokoiu. Do ſtolicy przybywaią coraz woyſka nowe ciągnące do *Ulm, Ingolſtadu*, *Paſsau*, do *Renu*, *Włoſkich* granic, &c.. *Z Wenecyi* odebraliśmy warunki przedugodne które Rzpltey przepisał Generał *Buonaparte*; ma zapłacić kontribucyi gotowizną million 500 tyś. dukatow; utrzymywać ſwym koſztem woyſka *Francuzkie*, póki z granic *Weneckich* nie uſtąpią; dać 3 mill liwrow wartości w drzewie, linach, armatach, i tym podobnych potrzebach okrętowych; 6. okrętow liniowych zupełnie uzbroionych; 40. obrazow do wyboru; pewną liczbe rękopismow z biblioteki narodowey; dwa lwy bronzowe u bram arsenału ſtoiące, i 4 konie które dziś zdobią rynek mieyſki. *Municipalność* zatrudnia ſię uſkutecznieniem tych roſkazow: wzieła w rekwizycyą wſzyſtkie ſrebra Kościelne, i osob ſzczegulnych. Po urządzeniu przedugodnych, naſtąpią inne warunki względem zakreślenia przyſzłych granic Rzpltey. *Xże Modeńſki* nie wyieżdżał z *Wenecyi* gdy ſię *rewolucya* zaczeła; ukazywał ſię wſzędy w mundurze *Feld-Marſzałka Cesarſkiego*; teraz iedzie do *Trieſtu*. *Arcy-Xiężniczka Clementina* d. 13 odpłyneła do *Manfredonia*. Cała iuż familia *Cesarſka* do ſtolicy powróciła. Poseł *Turecki* na którego przybycie czekamy, trzy lata urząd ten ſprawować będzie; co ſię ma rozumieć o innych, którzy do wielu *Europeyſkich* Dworow ſą wyſłani. Powróciwſzy do *Conſtantinopola* w nadgrodę pracy mieysce w *Dywanie* zaſiędą.

z Londynu 13. Czerwca z Gazety Berlińſkiey.

Bunt maytkow w *Nore* przecie jeſt już uſpokoiony. Niezgody panuiące między rokoszanami, opieranie ſię wielu żołnierzy wiernych Oyczyznie i Królowi, którzy niechcieli przedſięwziąć krokow oſtatecznych za namową zuchwałych naczelnikow, niedoſtatek wody ſłodkiey, gdy wſzyſtkie pobrzeża woyſkiem osadzone były, rządu nakoniec ſtałość i przezorność, koniec domowym niezgodom ſzczęsliwy położyła. *Admiralicya* 500. FS. nadgrody przyrzekła, jesliby kto wydał *Richarda Parker* obwinionego o bunt i zdradę przeciw rządowi kraiowemu. Mówią teraz, iż *Lord S. Helens* d 9 wieczorem wyznaczony zoſtał Miniſtrem Pełnomocnym do *Francyi* dla traktowania o pokóy: rząd naſz odebrać miał pasport potrzebny od Direktoryatu Pomieniony Ambaſsador wziowſzy *liſty wierzytelne i inſtrukcye*, podobno wyiechał d. 10 z Sekretarzem i całym Dworem ſwoim do *Douvres*, z kąd popłynie do *Calais*. Y to przydaią, iż prosił i otrzymał u Miniſtrow zupełną władzę podpisania warunkow przedugodnych, na ſtałey i pewney zasadzie.

Rzecz pewna, iż *Lord Grenville* w liście do *Lacroix* Miniſtra Zagranicznych intereſsow pisanym nie prosił o zawieſzenie krokow nieprzyiaznych pod czas negocyacyi maiącey ſię rozpocząć w *Paryżu*: chociaż iſzcze d. 15. Maia na Radzie Gabinetowey uchwalono, tym krokiem wſtęp uczynić do dalſzego traktowania z Direktoryatem. W jak ſmutnym ſtanie ſą teraz papiery kraiowe ztąd wnieść można, iz posag Królewny zaslubioney *Xciu Wurtembergſkiemu* 80. tyś. FS. wynoszący na bankocetle dziś czyni 165 tyś.. Flotta Admirała *Bridport* powròciła do *Torbay* dla nabrania świeżey żywności, 800. brańcow *Angielſkich z Breſt* przyprowadzono do *Portsmouth*; powiadaią, iż Flotta *Francuzka* z 20. okrętow złożona, nigdy podobno z portu nie wynidzie, dla niedoſtatku maytkow, ludu morſkiego, i porządku.

Wiadomości z *Irlandyi* ſą coraz pomyslnieyſze, wie *rząd* o wſzyſtkim: znaiome zakąty w których buntownicy broń kryią, lub odprawuią zchadzki ſwoie. Nie ma wątpliwości, że cały spisek będzie przytłumiony, chociażby nawet, przez niepodobieńſtwo udało ſię wylądowanie *Francuzom*, i złączenie ſię z *Irlandczykami Ziednoczonemi*: większa nierównie i rozsądnieyſza część narodu ſprzyiać im nie zechce. A w ten czas, jaki zaszczyt dla Miniſtrow; którzy wśrzód otaczaiącey zewſząd burzy nieporuſzeni, ſtatecznie o zbawieniu Oyczyzny zamyslać nie przeſtali.. Gazeta Dworſka opisuie dziś wyprawę naſzą na wyspę *Portorico*. General *Abercromby* wyſiadłszy na ląd, miaſto *S. Juan* opasał, i artilleryą z okrętow ſprowadził, bez żadney przeſzkody od nieprzyiaciela, lecz przez dezerterow uwiadomiony, iż załoga ſkłada ſię z 8. tyś. *Hiszpanow* i 1200. *Francuzow*, ſile przewyższaiącey uſtępuiąc powrócił do Flotty, ſtrata jego: 1. Officyer i 30. żołnierzy zabitych, 2. Oficyerow i 67. żołnierzy ranionych; 3. oficyerow i 121. żołnierzy obłąkanych. Nie lepiey ſię naſzym powiodło na wyſpie *S. Domingo*; gdzie mimo

waleczność Generała *Simcoe*, i woysk męstwo doświadczone, attakowani w 4. mieyscach, z dwóch stanowisk natarczywości *Murzynow* ustąpić musieliśmy.

Pocieszały nas wiadomości odebrane z *Filadelfii*. *Adet* Poseł *Francuzki u Amerykańskich stanow* zakończył urzędowanie swoie oświadczaiąc, iż wkrótce powraca do Oyczyzny. Zabiera z sobą Sekretarzow. Biegała tamże pogłoska, iż Generał *Murzynow Rigaud* panuiący w południowey części *S. Domingo* poddał ią *Anglikom*, którzy mu władzę nad woyskiem dawnieyszą zostawili, przydaiąc znaczną pensyą, on w zakład wierności kommendantom naszym przesłał dwie siostry swoie. Wybor *P. Trevor* do rozpoczęcia negocyacyi tym był sprawiedliwszy, iż on sam naywiększe trudności usłtwił. Zakończywszy Poselstwo w *Turinie*, za pozwoleniem rządu, powracał na *Paryż*, gdzie dwa bawiąc miesiące, mysl Direktorow dobrze wyrozumiał. Ta bydź nie musi przeciwna zgodzie pożądaney, dziś zwłaszcza, gdy Zgromadzenie Prawodawcze pozbyło się drugiey ze trzech części członkow konwencyinych, a spokoyny i ludzki *Barthelemy* naywyższy Urząd w Rpltey piastuie.

Kanclerz W. Lord Thurlow zważaiąc stan krytyczny W. *Britannii* bunt *Irlandczykow*, upadek papierow, rozruch na Flotcie, zawziętość Ministeryalney strony i *oppozycyi*, postanowił, ile do żadney z nich nie wchodzący, przywrócić zgodę i jednomyslność potrzebną kraiowi. Prosił więc, i otrzymał d. 31. Maia prywatną audyencyą u Króla Jmści, na którey wszystko wiernie i otwarcie przełożywszy rozpoczoł wnet negocyacye, których zasadą bydź miało oddalenie z urzędu *P. Pitta*, a z drugiey strony nie przyięcie do Ministerium *P. Foxa*, któremu Dwor nigdy nie może darować, iż r 1788. w czasie cięższey choroby *Króla Jmści* starał się usilnie oddać *Regencyą Xciu Wallii* z władzą nie ograniczoną. Umawiano się więc dni kilka; i nic nie dokazano, gdy obie strony zgodzić się nie chciały na wybor *Wice-Króla Irlandzkiego* Niechcieli takiego Ministrowie, który by sprzyiał pretensyom i żądaniu *Irlandzkiey oppozycyi*; dla tego też nie dawno *Lord Fitzwilliam* odwołany został z *Dublinu*, chociaż z *Foxem* żadnych nie ma związkow. Zerwane są teraz negocyacye, *oppozycya* zaś ostatnią nadzieię straciła rządzenia narodem, a przynaymniey wyniesienia kilku członkow swoich do urzędow dostoynych i zyskownych. *P. Fox* niedawno Klubowi *Whigs* przełożył wiadome już przyczyny oddalenia się swoiego od obrad Parlamentowych. Towarzystwo to ponowiło dawnieyszą obietnicę wystarania się ludowi *Angielskiemu zupełney, czystey i wolney Reprezentacyi*. Nie wszyscy jednak z *oppozycyi* poszli za przykładem Naczelnika swoiego *Sheridan* i wielu innych przyłożyli się naysilniey do napisania praw przeciw maytkom zbuntowanym, co lepiey jest niżeli milczeć, gdy *Annibal u bram stoi.*

z Paryża 16 Czerwca z Gazety Berlińskiey.

D. 11. Direktoryat odebrał nowego z *Londinu* Kuryera; prosi on o pasport dla Ministra przybyć w krótce maiącego dla przygotowania pokoiu między *Francyą i Anglią*. W pierwszych listach *Lord Grenville* tego się iedynie domagał, ażeby *W. Britannia* wchodzić mogła do Kongresu, zwołać się maiącego na przywrócenie pokoiu powszechnego. Lecz Direktoryat nie chciał odstąpić ułożonego dawniey *systema*: ugodzić się z każdym Mocarstwem udzielnie; wszystkie potym wezwać do ziazdu walnego. Nie wiemy, iaką teraz *Anglia* odpowiedź odbierze; mówią iednak, że w *Lille* pokóy stanie powszechny.

Rady narodowe teraz naybardziey się zatrudniaią interessami skarbowemi; te są w opłakanym stanie: wierzyciele nie odbieraią procentow, szpitale i więźniowie sprawiedliwie należnego opatrzenia, urzędnicy wysłużoney zapłaty; wielu z nich umarło z niedostatku; wielu życie skróciło z rospaczy. Trzy złemu przyczyny powszechnie naznaczaią; nieporządek, rozrzutność, i niepilność; a iednak według poprawionych już od Direktoryatu rachunkow, dochody wynoszą 422 milliony; wydatek zwyczayny tylko 394 ale teraz wiele iest nadzwyczaynych, którym wybierane nawet we *Włoszech i Rzeszy* kontribucye nie zaradzą, ieśli na uczciwych i wiernych Administratorach zbywać nam będzie, iak widzialnie dotąd zbywało.

Według wiadomości z *Niemiec*, Generał *la Fayette* ieszcze w więzieniu iest zamknięty: niedawno Direktoryat wyraźne dał zlecenie Generałowi *Buonaparte*, nowe kroki przedsięwziąć u *Dworu Wiedeńskiego*, dla prędkiego uwolnienia *Francuzow* w *Ołomuńcu* i *Brünn* zatrzymanych.. Tenże wódz oddzielił 12. tyś żołnierza od armii *Włoskiey* pod Kommendą Generała *Joubert* dla przywrócenia spokoyności zupełney Departamentom *Francyi* południowym, i przeszkodzenia powrotowi *Emigrantow*.

z Rzymu 3. Czerwca z Gazety Frankfortskiey.

Mimo wieku podeszłego, i natężoney choroby, wyszedł *Ociec S.* ze wszelkiego niebespieczeństwa. Lekarze zdumiali poiąć nie mogą, iak się to stało, czego się spodziewać nie mogli. Cóżkolwiek bądź *Pius 6.* częstym krwi puszczeniem i bolesnemi operacyami dużo iest zwątlony. Głosić nie przestaią, iż w krótce wynidzie z druku *bulla* uwalniaiąca *Kardynałow* od zachowania ceremonii przy elekcyi *Papieża zwyczaynych*. D. 31. t. m. *Ociec S.* dawał wspaniałą *audiencyą* Kardynałowi *Lorenzana* Arcy-Biskupowi *Toledu* zesłanemu od *Króla Jmci Katolickiego*; przyiół go łaskawie, i długą miał rozmowę.

z Mediolanu 10. Czerwca z Gazety Frankfortskiey.

Minister *Faypoult z Genui* tu przybył d. 5. z dwóma Senatorami; wnet poiechali do Generała *en Chef* bawiącego w *Montebello*; po trzydniowych umowach, dziś rano podpisali ugodę. 6. przednieyszych iest warunkow;

zachowanie religii Katolickiey, i kraiow *Genueńskich* w całości, zniesienie zupełne rządu *Arystokratycznego*, wcielenie lenności *Cesarskich* do Rzpltey, ustanowienie rządu tymczasowego z 23. osob wszelkiego stanu, który władzę nieokreśloną mieć będzie, aż się napisze Konstitucya nowa, i od ludu przyiętą zostanie; ta zaś *Konstitucya* ma bydź *Francuzkiey* podobna.

Nim to się stanie w *Genui* i nasza Konstitucya na iaw wynidzie, a niepodległość uznaną będzie; na ten obchod 3. Kommissarzow spodziewamy się z *Paryża* Generał *Buonaparte* pisząc do *Administracyi Lombardzkiey* po hwalił rozmaite iey urządzenia, i zalecił plan ułożyć, tak zwaney, *federacyi* gwardyi narodowych i woysk regularnych, które na żołdzie naszym trzymamy: zapewnia oraz, iż przy tey uroczystości wolność *Rzpltey Cisalpińskiey* będzie ogłoszoną.. W *Rzpltey Weneckiey* nie prędko tego się spodziewać. *Patrioci* goruiący dziś w *Padwie*, *Vicenza i Weronie*, gł śno szem.zą przeciw *municipalności* miasta stołecznego: ta będąc w części złożona z *Patriciuszow*, podeyrzaną iest u nich o chęć i zamysł przywrócenia dawnieyszey *Aristokracyi*. W *Padwie* był rozruch nie mały, gdy świeckie i Zakonne Duchowieństwo przynaglać zaczęto do odprawowania straży w mieście. Lud rządcom wymawia, iż mu nie dotrzymuią uroczyście danego słowa względem zostawienia religii na stopniu dawnieyszym.

z Bononii 1. Czerwca z Gazety Frankfortskiey.

Dni ledwie kilka mineło, iak Generał *en Chef Buonaparte* zniosł Direktoryat i Prawodawcze Zgromadzenie *Rzpltey Cispadańskiey*. Obywatele: *Magnani*, i *Guastavillani* z dobranemi 6. osobami składaiący dziś Kommissyą centralną i rząd u nas tymczasowy, odebrali z kwatery główney *Montebello* następuiący *rozkaz:* Kommissya centralna w 48. godzin po odebraniu onego ustanowić powinna administracyą Departamentow *Cispadańskich w Bononii*, *Ferrarze i Romanii*. Rząd tymczasowy natychmiast ustanie. Nowy zachowa tenże związek z Kommissyą centralną, iaki miał zach dzić z Direktoryatem *Cispadańskim* Generał *en Chef* do zupełnego interessow krałowych ukończenia, przy sobie zachownie władzę Zgromadzeniu Prawodawczemu służącą. Bataliony *Bonońskie* &c. będą iak naypręd zey dopełnione, pod okiem osoby z rządu wyznaczoney: ukończyć to należy przed *federacyą Włoskich* narodow: ażeby widokiem ogromney potęgi Republikanow przerażone zostały zbawienną boiaźnią umysły nieprzyiacioł Oyczyzny, ieśli się znayduią ieszcze w *Lombardyi*. Od d. 29. Maia Bataliony *Modeńskie i Reggio*, będą na żołdzie *Cisalpińskim*, i staną w *Ankonie*. *Cispadański* legion zawierać ma 4 bataliony, każdy od tysiąca ludzi, dwie kompanie artylleryi, i 120. Kawaleryi, pod kommendą Generała *Recco*. Generałowi *Sahuguet* zlecone iest wykonanie roskazu tego. Wszystko się stało iak roskazał Generał *en Chef Buonaparte*. Za iego radą i przewodnictwem utworzyła się *Rzplta Cispadańska* w czasie dość krótkim, napisała Konstitucyą, wybrała dwie Izby Prawodawcow i Direktoryat: a za iego roskazem wszystko dziś upadło. *Buonaparte* iest prawodawcą: Kommissya z 8. osob mieysce Direktoryatu zaieła; Rzplta i legiony *Cispadańskie* na dwie części rozerwane.

z Wenecyi 9 Czerwca z Gazety Berlińskiey.

Municipalność tymczasowa nieprzst nnie się zatrudnia uformowaniem gwardyi narodowey, która z samych woluntaryuszow będzie złożona. Temi dniami postanowiła długu nowego zaciągnąć million dukatow. Tak nagłe są potrzeby kraiowe: a bogaty w opinii powszechney skarb *S. Marka*, zwłaszcza po 80 letnim pokoiu, znalazł się wyczerpanym i ubogim na teraznieysze przypadki. Z kilku miast *Istryi* zesłano deputowanych prosząc o iedność z *Wenecyą*. Powiadaią że *Ferrara* chce bydź do Rzpltey wcieloną. Gdybyśmy za ręce się wzieli *Włosi*, gdy czas ieszcze był po temu, triumfuiący dziś nieprzyiaciel nie targnołby się nigdy podobno na rzetelną wolność i niepodległość narodu., 10. tyś. woysk *Króla Jmci Sardyńskiego* stoiących nad rzeką *Tesin* od dni 15 uznaią władzę naywyższą Generała *Buonaparte*, który wszystkie rapporta odbiera. *Z Mantui do Tortony* 40. armat, tyleż przeprowadzono do *Palmanova*: ta okoliczność, i nieustaiące roboty około twierdz pomienionego miasta, zdaią się pokazywać, iż *Francuzi z Friulu* nie rychło ustąpią.

z Udinę 7. Czerwca z Gazety Berlińskiey.

Austryackie woyska d. 5. most rzuciły w *Pudgorza* na rzece *Isonzo:* toż samo dziś czynią pod *Magnitza*. U nas nie wątpią, że armia *Cesarska* pod kommendą Generała *Wallis* przeydzie rzekę pochwili, za tą nastąpi z głównym korpusem General *Terzi*. Do miasta naszego temi dniami zgromadzać się maią Diwizye *Francuzkie* w okolicach rozłożone. Wczora Kommissarze Republikantscy zabierać zaczeli srebro Kościelne; zostawuiąc *Wenetom* według uroczystey obietnicy, religią; lecz ze wszelkich ozdob ogołoconą W Stołecznym mieście gdy *drzewo wolności* szczepiono, *municypalność* rozdać kazała ludowi 110 tyś. dukatow.

z Leydy 19. Czerwca z Gazety Leydeńskiey.

Na Sessyi d. 16. Prezydent doniosł Zgromadzeniu narodowemu *Batawow* iż obywatel *Noël* Poseł *Francuzki* uwiadomił go o korrespondencyi niedawno rozpoczętey między Direktoryatem i *Angielskiemi* Ministrami względem przyszłego podpisania pokoju: zapewniaiąc, że gdy negocyacye pożądany skutek obiecywać będą rząd *Francuzki*, nie zapomni interessu zprzymierzeńcow swoich.

Nro 80.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 7. LIPCA ROKU 1797. W PIĄTEK

z Padwy 5. Czerwca z Gazety Leydeńskiey.

Od dni kilku powiadaią, podpisany jeſt pokóy między *Francyą* i *Wenecyą*, warunki niewiadome; jednak powſzechne jeſt mniemanie, iż wiele Prowincyi, które do Rpltey należały, *Friul* mianowicie *Iſtrya*, *Dalmacya*, uſtąpione będą *Auſtryackiemu* Domowi: *Wenetowie* na zawſze oſiądą Powiaty: *Bonońſki*, *Ferrarę*, *Romanią* i *Ankonę*; albo raczey prawdę mówiąc, te kraie według nowych zasad urządzone z *Weneckiemi* ſkładać będą jedną i nierozdzielną Rpltę. Domyſł to jeſt ugruntowany w prawdzie na rozwiązaniu Rptey *Cispadańſkiey*, lecz z drugiey ſtrony to pewne, iż *Buonaparte* przekonany o potrzebie ſiły zbroyney w narodach dobrze urządzonych, chcąc grać do końca rolę Fundatora *Rpltych Włoſkich*, jak zaczoł, o to ſię ſtara naybardziey, aby nas uczynił ſilnemi na wſzyſtkie przypadki; ztąd owe legiony Cudzoziemſkie, proiekt utrzymywania na żołdzie woyſk *Francuzkich*.

W odezwie ſwoiey do gwardyi narodowey *Cisalpińſkiey*, którą formować kazał: „Do „was należy rzecze, waleczni towarzyſze, „wolność utwierdzić kraiową. Zołnierz ogro„mnym narodom początek i wzroſt daie, żoł„nierz broni i utrzymuie w całości. Bez „woyſka i karności upadaią narody, niknie ich „wolność i niepodległość. Gdy narod cały „bierze ſię do broni, jeſt niezwyciężony. Dla „tego polityczne *Włochow* odrodzenie od ſiły „zbroyney zaczynam. Tak wſzyscy od wie„kow czynili Prawodawcy, których imiona „nieśmiertelne z wdzięczności czuciem nay„poźnieysi potomkowie wspominać będą. „Lud *Włoſki* nie ſam przez ſię władzę naywyżſzą „ma ſprawować; byłoby to źrzódłem rozru„chow, i demokratyczney tyrannii, raz ią „powierzył Reprezentantom wybranym; dzie„ło więc ſwoie bronić i utrzymywać powi„nien. Mieſzczan i wieśniakow rowny tu jeſt „obowiązek, pod jednym żyią prawem, które „równy wſzyſtkim udział ſzczęśliwości zamierza.

z Altony 22. Czerwca z Gazety Berlińſkiey.

Okręta rozmaite, które do portu naſzego zawinęły, przyniosły ważną wiadomość, iż rozruchy na Flotcie *Angielſkiey* w ſposobie naylepſzym ukończone zoſtały. Admirał *Duncan* krążący przed *Texel* z 12. okrętami odebrać miał o tym zdarzeniu donieſienie z *Londinu*

z Bruxelli 15. Czerwca z Gazety Frankfortſkiey.

Wiadomość dawniey rozgłoſzona że Direktoryat uwolnił Duchowieńſtwo w Departamentach nowo przyłączonych, od podpisania wiadomey deklaracyi, była zawczesną; owſzem wyciągaią tego urzędnicy, póki prawo na Radzie 500. znieſione nie będzie, przesladowanie jednak uſtało: a Xięża nieprzyſięgli pełnić zaczęli duchowną poſługę bez przeſzkody. W rozkładzie podatkow nowym, *Belgium* na rok Rpltey 6. ma zapłacić gruntowego 20. millionow liwrow; *Francya* z innemi Departamentami 220. Do *Luxemburg* wiele przybyło woyſka od *Renu*. Jedna Diwizya obozem ſtanie w bliſkości *Thionville*. Z granicznych twierdz dawney *Francyi*, brańcow *Auſtryackich* prowadzą teraz na nową granicę, gdzie bez względu na ſtopień i liczbę w zamianę oddani będą Kommiſsarzom wyznaczonym.

z Offenbourg 16. Czerwca z Gazety Frankfortſkiey.

Kommiſsoryat *Francuzki* dziś ztąd wyiechał do *Strasburga*: rozmaite regimenta ciągną ku tey twierdzy, zda ſię jakoby wſzyſtkie Republikanow dywizye za dni kilka do Oyczyzny ſwoiey uſtąpić miały. Zamiana niewolnikow idzie bez względu na liczbę. Z *Zurich* piszą iż d. 10. przybył kuryer od Generała *Buonaparte* proſząc o dozwolenie przeprowadzenia ze *Włoch do Francyi* woyſka przez kray *Valais* około jeziora *Genewenſkiego*, gdyż droga przez *Piemont* mniey jeſt wygodną. *Regencya* pomienionego Powiatu odpowiedziała, iż ſię na to zgodzić nie może bez zezwolenia zprzymierzeńcow ſwoich. *Szwaycarow*. Zamieſzania w *Opactwie S. Gall* nie tylko nie uſtaią, owſzem ſtały ſię powodem niezgody między Kantonami *Zurich*, *Lucerne Schwitz* i *Glaris*; mianowicie oſtatni nie chce ſię z innemi przyłożyć do potłumienia pożaru wſzyſtkim groźnego w ſkutkach ſwoich.

z Ratisbony 16. Czerwca z Gazety Frankfortſkiey,

Na mocy *rezolucyi*, którą niedawno wydała Rada *Cesarza Jmści* nadworna, *Elektor* jako *W. Miſtrz* Kawalerow *Krzyżackich*, i

Xiże *Löwenstein* są wyznaczeni za Kommissarzow dla weyrzenia w stan wnętrzny miasta *Norimbergi*: tymże zlecone iest opatrzenie śrzodkow do utrzymania *exiftencyi* onego politycznéy.

Od Niższego Renu 15. *Czerwca z Gazety Berlińskiey*.

Zaraz po wyiezdzie Direktora *Barthelemy* z *Bazilei*, nadbiegł do tego miasta Kuryer z *Berne* od rządcow *Cantonu* wysłany, który mu przywiozł wielki medal na złotym łańcuchu: chcieli tym sposobem *Szwaycarowie* dać dowod szacunku swoiego mężowi równie we *Francyi* iak za granicą poważanemu. W młodszym wieku lat kilka bawił w *Londynie*. Odgłos wynielienia iego na pierwszy stopień w narodzie, hasłem był rozpoczęcia nowych o pokoy negocyacyi.. Powiadaią, iż Generał *Buonaparte* domaga się u *Szwaycarskich Cantonow* odstąpienia *Włosko*-granicznych Powiatow, *Lugano, Locarno, Mendrisio, i Valmagio*, które dawniey do *Xięstwa Mediolańskiego* należały. Jeśli tak iest, spodziewać się wypada nowych kłótni między narodami sąsiedzkiemi: bo któryżby z nich ustąpić chciał własność dobrowolnie i bez przymusu?

z Hagi 12. *Czerwca z Gazety Berlińskiey*.

Generał *Dumonceau*, który Kommendantem iest zastępuiącym Naywyższego w woysku *Batawow*, iako przez Rzplitę *Francuzką* ustąpiony narodowi dziś sprzymierzonemu, tu przybył z główney kwatery w *Gronindze*. Wnosiemy iż on zarządzać będzie wielką na morzu wyprawą, do którey wszelka iest gotowość. Ponieważ woyna w krótce wybuchnąć może między *Francyą i Portugallią*, *Hollandya* do niey wpływać musi: przeto Poseł *Portugalski* na wsi zaczoł mieszkać utaiony. 200. statkow przewozowych stoi w *Texel* i innych portach: woyska na nich odpłynąć maią pod strażą woiennych okrętów. Rząd zamyśla teraz otworzyć dobrowolną pożyczkę 12 mil. zł. Hol z 5. procentem. *Król Pruski* uznał rząd nasz teraznieyszy.

DONIESIENIE.

Podaie się do wiadomości wszystkim Obywatelom, iż będzie odprawiać się Licytacya koni Skarbowych od Pułku Huzarskiego JW. Generała Zorycza, w Miasteczkach Birżach, Poswolu, Szembergu, Neygucie. Licytacya takowa zaczynać się będzie pierwszym razem dnia $\frac{1}{12}$ Julii w Birżach, dnia $\frac{4}{15}$ Julii w Poswolu, $\frac{8}{19}$ w Szembergu dnia $\frac{11}{22}$ w Neygucie. Drugim razem $\frac{14}{25}$ Julii w *Birżach*, dnia $\frac{17}{28}$ Julii w Poswolu dnia $\frac{20}{31}$ Julii w Szembergu, $\frac{24 \text{ Julii}}{4 \text{ Aug:}}$ w Neygucie, trzecim razem $\frac{27 \text{ Julii}}{7 \text{ Aug:}}$ w Birżach. dnia $\frac{29 \text{ Julii}}{9 \text{ Aug:}}$ w Poswolu, dnia $\frac{1}{11}$ Augusta w Szembergu, dnia $\frac{4}{15}$ Augusta w Neygucie. Liczba koni iest następuiąca, w Miasteczku Birżach 109 w Poswolu 141. w Szembergu 59. i w Neygucie 128. koni, Licytacya odprawować się będzie od godziny 6tey rano do 2. po południu.

Na mocy Rezolucyi od Władzy Rządowey pod dniem 15. Junii V. S. wydaney uwiadamiaią się wszyscy iakiegokolwiek rodzaiu maiący pretensye do Folwarku *Elminik* w Gubernii Litewskiey w Powiecie Wiłkomierskim położonego:— Iż w następuiącym Miesiącu Julii i w dalszych Roku teraźn: 1797. odbywać się będzie w pomienionym Folwarku Sąd Konkursowy i Exdywizorski, a to na skutek Dekretow Sądu Ziem: Wiłkomierskiego, i Naywyższego Rządu L tt: w tey mierze ferowanych— Uwiadamiaią się zatym wszyscy generalnie iakiekolwiek maiący pretensye do rzeczonego Folwarku *Elminik*, ażeby pod *utratą prawa poszukiwania nadal* przed wyznaczonym Sądem *Taxatorsko-Exdywizorskim* stawali do iednoczasowey rozprawy łączyli się, prawnych terminow pilnowali, i pretensye swoie dowodami Realizowali.

Jego Królewskiey Mości Południowa Pruska Regencya w Warszawie zapozywa ninieyszym edyktalnie na instancyą Karola Puhler następuiących, z mieysca zamieszkania niewiadomych Dłużnikow, u Niego zastawy maiących.

1. Ur: Kochanowskiego.
2. Ur: Krasnodębskiego, bywszego Polskiego Rotmistrza,
3. Ur: Dobet, bywszego Polskiey Mennicy Regenta,
4. Ur. Barona de Wendorf Maltańskiego Kawalera.
5. Ur: Kayserling, bywszego Polskiego Półkownika,

a to w ten sposob, aby się w przeciągu trzech miesięcy, a naypóźniey na terminie zawitym dnia 2go Augusta Urodz Kochanowski i Ur: Krasnodębski, 5go ejusdem Ur: Dobet i Ur: Wendorf, a 7go ejusdem Ur: Kayserling przed Deputatem Regencyi Konsiliarzem Margraffem w Rezydencyi tuteyszey Kraiowey Regencyi, albo osobiście, albo przez sądownie umocowanego i dokładnie zainformowanego Plenipotenta, na którego onym się tuteysi Justitiæ Kommissarze Kryminalny Konsyliarz Krieger, Kryminalny Konsyliarz Resteiner i Justitiæ Kommissarze Klettke, Włokka, Ur: Winterfeld i Lutterkorth nominuią, stawili się względem wykupienia danych w zastaw Puhlerowi rzeczy za oddaniem pożyczoney na zastaw Summy z Prowizyami i kosztami, tłumaczenie swe podali, w niestawieniu się zaś oczekiwali, iż uznano będzie, żeście zaniesione przez Puchlera okoliczności we wszystkim zaocznie przyznali, a tak to co prawo mieć chce przeciw Wam ustanowiono będzie, na co potym publiczna sprzedaż zastawow nastąpić ma.

Nakoniec przy wyciśnieniu większey Regencyi Pieczęci i zwyczaynym podpisie.

w Warszawie dnia 14. *Marca* 1797. *Roku*.